Anul XVIII — Sibiiu, Joi 18/31 Octomvrie 1901 — Nr. 193

TRIBUNA

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Popăcsi Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 10 bani se vênd în Sibiiu: la librăria »Tipografiei«, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — In Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat »la loterie«

Mesagiul de tron.

Un ziar maghiar »Bud. Hirl.«, scriind despre mesagiul de tron, zice nimerit, că un astfel de document este »oglinda visurilor guvernului, cu cari el *ademenește* națiunea, luminate de aureola gloriosă a tronului«...

Da, așa este, dar' aprecierea aceasta nu e completă, lipsește ceva. E adevărat, că guvernul, ca toate guvernele de până acî, ademenește »națiunea« s'au corect zis: popoarele patriei, dar' tot atât de adevărat e, că tot acest guvern nu informează esact Coroana, despre cele-ce se petrec în țeară.

Aceasta vom arăta-o mai la vale, deocamdată constatând faptul, voim să atragem atenția celor competenți din sînul nostru asupra lucrurilor, ce se pun în prospect în mesagiu și cari ne interesează mai de aproape pe noi Românii.

Nu voim să ne estindem în special asupra promisiunilor, ce le face guvernul în mesagiu și cu cari vrea să îmbete cu apă rece »națiunea«.

Astfel este ciudatul enunciament, că *reforma administrației* se va face așa, că deoparte *voința statului să se valoreze cu putere* în municipii, dar' totodată să se desvoalte și o *autonomie comitatensă și comunală, plină de viață*. Cum se vor putè unì aceste două principii contrare, nu știm.

Reforma *sistemului de dare* și chestia *asigurării lucrătorilor* sûnt promisiuni pentru ademenirea publicului mare, pe când *procedura penală militară*, ce se promite, este menită a mulcomì pe unele spirite politice malcontente și contrare armatei »austriace«.

Asemenea acestora, în mesagiu — a cărui schițare am dat-o ieri — sûnt mai multe promisiuni, cari sûnt clișeuri, căci din timp în timp se sulevează, se promit, fără a se împlinì.

Dar' treaba »națiunii« este a-'și trage la dare de seamă parlamentul și guvernul. Noi să revenim la chestiile, ce ne impoartă mai de aproape.

Astfel este chestia *imigrării* și *emigrării*. În mesagiu se zice, că resolvarea acestei chestii nu se mai poate amîna și în legătură cu ea s'a aflat de lipsă *sistemisarea poliției de stat pe la granițe*.

Chestia aceasta ne impoartă din causă, că deoparte Jidovii-chazari din Galiția se tot înmulțesc prin imigrare, așa că e de temut, că ei vor năpădì și în ținuturile românești, cum au năpădit d. e. în Maramureș, ear' chestia emigrării trebue să ne intereseze tot mai mult, căci și dintre Români încep a pleca cete de emigranți spre America, unde deja se află mulți Români.

E frumoasă promisiunea guvernului, ce o face în mesagiu, dar' noi nu credem, că acest guvern, cu sistemul dominant, va putè vindeca rĕul. *Noi* trebue, încât e vorba de poporul nostru, să ne gândim la mijloace apĕrătoare. Dar' despre aceasta vom vorbì de altedăți mai pe larg.

Se promite apoi în mesagiu organisarea *autonomiei bisericei catolice* și în legătură cu aceasta sistemisarea *congruei pentru preoții catolici de ambe riturile*, în sensul art. de lege XIV. din 1898.

Aici e interesată biserica noastră gr.-cat. și cei competenți bine să bage de seamă, ca interesele bisericei să nu sufere.

O a treia chestie este »regularea *radicală*« — cum se zice în mesagiu — a *colonisărilor* și a parcelării practice a pământului.

Colonisările, cum știm, servesc numai nației »alese« și sûnt îndreptate special în contra noastră, a Românilor. E curios, că în mesagiu se trece foarte ușor peste această chestie, abia se amintește, dar' de altă parte se signalisează direcția reformei în sens radical. E știut de altcum, că ministrul *Darányi* are gata proiectul de lege despre colonisări și-'l va presenta dietei în curênd. Trebue deci să urmărim chestia cu mare atențiune.

Acestea sûnt chestiile, cari în special ne privesc. Vom vedea în ce sens va lucra guvernul și cum vor purcede »părinții patriei«. Una însĕ sûntem siguri, că ei vor lucra și pe mai departe spre întărirea și căpĕtuirea lor și spre slăbirea și sărăcirea noastră.

Deja la începutul sesiunii, în actul solemn, în mesagiu, *Széll* și guvernul seu au dovedit, că informează rĕu Coroana, căci altcum ar fi trebuit în mesagiu să se amintească apriat, că *în acest parlament un popor, poporul românesc, după Maghiari cel mai numĕros element al patriei, nu e representat și astfel parlamentul nu represintă totalitatea țĕrii noastre poliglote*.

De ce s'a omis aceasta? Sistem de guvernare unguresc, care se poate rĕsbuna amar odată.

Căci una s'o știe și guvernul și tronul, că »munca statului o facem *noi*« — *toți* cetățenii patriei. — »În noi, prin noi, dela noi, din munca noastră trăește statul. Legislațiunea numai dă formă, regulează, dirige, aranjează. Creează cadre, cărora noi le dăm conținutul și sufletul; canalisează, dar' în canaluri sudoarea noastră, lacrĕmile noastre, sângele nostru, viața noastră, sîrguința, ambiția și conștiența noastră crește sau scade, ca să formeze suc de viață dătător« — nu pentru »națiune« cum zice »Bud. Hirl.« din care citĕm aceste — ci pentru *toate popoarele patriei*.

(*m*).

Sibiiu, 30 Oct. 1901.

Congregația comitatului Arad. *La ședința congregațiunii comitatului Arad, ținută* ***Luni****, membrii români au luat parte în numĕr considerabil. În decursul desbaterii raportului, presentat de vicespan, au luat cuvêntul d-nii:* ***M. Veliciu, Dr. St. C. Pop, Dr. I. Suciu*** *și* ***I. Russu-Șirianu,*** *accentuând toate chestiunile de interes și pentru Români. La punctul, care amintește despre* ***alegerile parlamentare,*** *dl* ***Veliciu*** *spune, că libertatea alegerilor esistă numai pe* ***hârtie,*** *dovadă e, că* ***partidului național român nu 'i-s'a dat putința să iee parte la alegeri; ordonanțele lui Hieronymi sûnt încă în ființă. Protestează contra acestor ordonanțe nelegale*** *și declară, că Românii vor continua să țină cu sfințenie la programul partidului nostru național, și câtă vreme va fi numai un Român, partidul național nu-'i desființat, ci principiile lui trăesc adânc în inimile noastre.*

Străinătatea și alegerile ungurești. Este cunoscută larma continuă îndeosebi a deputaților kossutiști, că guvernul nu face destulă *reclamă* nației maghiare în *presa din străinătate*, ca astfel să contrabalanseze părerea nefavorabilă lor, lățită prin statele culte din partea naționalităților asuprite de liberalismul șovinist. Pe vremea fericitului Bánffy Dezsö *fondurile de dispoziție* funcționau admirabil. Se vede că premierul Coloman Széll nu voește se rĕmână mai îndĕrăt în această privință și deja 'și-a pus în mișcare agenții de »reclamă națională«. Așa mai zilele trecute ziarul »*Times*« din *Londra* ridică până la nori politica »*liberală*«, și »înțeleaptă« a premierului Széll, care a secerat o învingere atât de glorioasă la alegerile efectuite cu o libertate necunoscută până-acum în Ungaria. Acum vine »Siécle« din Paris și-'i adresează tĕmêieli, spunênd, că Széll este adevĕratul urmaș al lui Francisc *Deac*.

Fondul disponibil se vede că funcționează deci și lui *Széll* îi succede să arunce câte o părere falsă despre stările din Ungaria în opinia publică europeană. Aceea nu o spun însĕ agenții lui Széll, că *majoritatea* absolută a locuitorilor țĕrii nu e representată în dietă și că libertate, câtă esistă, numai pentru Maghiari esistă în Ungaria. Nu vrea să știe dl Széll, că trei milioane și jumătate de Români sûnt eschiși dela viața parlamentară prin niște dispoziții șoviniste și fără nici o bază de drept și echitate.

Din dietă. *Ședința de ieri a fost presidată de Fabiny Teofil. Deputații 'și-au înaintat toți mandatele, apoi au fost sortate cele nouĕ comisiuni pentru esaminarea acestora. Președintele face cunoscut, că în contra mandatelor deputaților* ***Werner Gyula, Pavlovici Liubomir, Gabányi Miklós*** *și* ***Nosz Gyula*** *s'au dat* ***petițiuni de nimicire.*** *Proxima ședință va fi mâne, Joi. La ordinea zilei va fi alegerea președintelui și a funcționarilor dietei.*

Partidele maghiare. Terminându-se și alegerile unde au fost balotagii, putem da acum bilanțul complect al partidelor din parlamentul maghiar. Sûnt *276* deputați guvernamentali, *81* kossuthiști, *25* poporali, *12* Ungroniști și *18* în afară de aceste partide. Liberalii au perdut *61* de cercuri și au câștigat *20*; kossutiștii au câștigat *32* și au perdut *12*, partidul poporal a câștigat *15* și a perdut *5*, Ugroniștii au perdut *4* și au câștigat *7* cercuri.

Incompatibilii. Conform nouei legi de incompatibilitate, toți acei deputați, cari ocupă vre-un post incompatibil cu mandatul de deputat, în decurs de 90 de zile, trebue să abzică din acel post. Acest proces s'a început deja. »Bud. Tudosító« anunță, că deputații Gajári Géza, Münnich Aurel și Weiss Berthold au abzis din postul de directori la fabrica de textile și cusătorii.

Alegerile în Croația. Candidările pentru alegerile din Croația sûnt deja terminate. Oposiția a pus candidați peste tot locul, îndeosebi *preoți*, cari au mai mare influență asupra poporului. Era plănuită o aliare cu *Sêrbii radicali*, care însĕ n'a succes. Partidul *național* a pus de candidați aproape pe toți membrii sei vechi, numai ici-colea a cedat loc unor celebrități locale.

Românii în municipii.

În comitatul Turda-Arieș.

Câmpeni, 27 Octomvrie n.

Deși locuitorii din Munții-Apuseni își au cercul lor pretorial cu sediul în Câmpeni și deși legea apriat spune, că unde sûnt două sute de alegĕtor, aceia formează un cerc electoral pentru alegerea membrilor municipali și — har Domnului, că în comunele aparținĕtoare cercului preotorial Câmpeni sûnt peste trei sute alegĕtori — totuși »vulpoii« dela cârmă au pus centrul alegerii în comuna *Iara*, o depărtare de acest cerc de peste 74 chlm. Au făcut-o aceasta cu mârșavul scop, ca bietul țĕran, dacă voește să se folosească de dreptul seu să-'l coste parale multe și perdere de timp, și au făcut-o aceasta cu vĕditul plan, ca noi Românii peste tot să nu putem scoate nici un candidat de-ai nostri în nici o corporațiune chemată a conduce statul.

Procedura aceasta ilegală și necalificabilă nu se mai pomenește decât în Ungaria. Numai Maghiarii sûnt în stare să răpească într'un mod atât de vĕdit drepturile unui popor, care 'și-a dat avutul și sângele pentru apĕrarea patriei.

Eată și abusurile de lege comise de slușbașii statului la alegerea membrilor municipali în Iara:

Ziua alegerii a fost fixată pe 25 Octomvrie a. c. Alegĕtorilor numai cu *două* zile înainte li-s'a adus la cunoștință terminul alegerii, așa că în a doua zi după publicare, alegĕtorii și trebuiau să plece, ca la terminul prefipt să fie acolo. Din cercul pretorial al Câmpenilor, puținii alegĕtori cari au fost pe acasă, 80 la numĕr, au plecat. Ajunși în Iara, cei încredințați cu facerea scrutiniului, și împărțiau la liste oficioase cu candidați — de sine înțeles *nici un Român nu era pus în candidație*. Noi ne-am avut candidații nostri, pentru cari am și votat și pe la 12 ore a. m. eram în majoritate absolută.

Președintele scrutinător Tauzler Rezsö, a declarat, că lista va sta deschisă până la orele 4 p. m. După-ce se vĕzură opăriți, trimiseră agenți prin toate satele din jur și cu forța îi făceau pe alegĕtori și cei mai mulți *nealegĕtori* să voteze, punêndu-le câte o listă oficioasă în mână, *ear' terminul de votare s'a prelungit până la 9 ore seara, adecă până au adus atâția votanți câți să ne majorisese*. 'Mi-e martor părintele *Ioan Raț* din Surduc, că la acea alegere au votat pentru lista oficioasă și poporeni din Surduc — aduși se înțelege cu forța — *cari nu erau alegĕtori*. Și astfel ne-au majorisat cu câteva voturi. Ne-a mai rĕmas ultimul remediu ca să protestăm alegerea. Dar' unde să o protestăm? Căci cel-ce te acusă, te și judecă! Să protestăm contra abusurilor făcute de ei, slușbașii statului, și tot lor să le dăm protestul spre judecare!

FOIȚA „TRIBUNEI".

Poesii poporale despre Avram Iancu,

adunate și publicate de Simeon Fl. Marian, membru al Academiei-Române. Suceava, 1900. (Prețul 1 leu 30 bani).

Abia trecuse furtuna anului 1848 și un anonim destul de isteț, care urmărise și manifestările literare din revoluția Românilor transilvăneni, publică în »Foaia pentru minte, inimă și literatură« un articol cu titlul: Cântece poporale românești (1849, nr. 11, p. 87—88). Anonimul susținè că și cântecele de origine literară devenite poporale sûnt »cântece poporale« și că și ele trebue să figureze în colecțiunile ce se fac. El culesese chiar vre-o trei »din câte până acum nu se tipăriseră«. Și anume, »unul din acelea se numește al Iancului, al cărui text ni-se împărtăși așa«. Textul îl vom reproduce și noi după foaie. Intr'o notă se mai zicea despre acest text: »Unii în locul numelui lui Iancu punea pe Dragoș, reîntemeietorul statului Moldovei; noi nu ne-am putut esplica această schimbare. Autorul cântecului, de cumva mai e în viață, ar fi dator cu această esplicațiune. Aria se pare că e din opera »Tancred«; însĕ ce ne pasă, că s'a naturalisat cu totul«. De aici reese, că și la 1849 numai unii, deci o minoritate, mai cântau de Dragoș, ceialalți Români ardeleni cântau toți de Iancu.

Autorul necunoscut era spătarul Constantin Negruzzi. Negruzzi scrisese mai de mult această doină (Scrieri, II. p. 23) și anume nu în Maiu 1848, cum se zice în scrierile lui (II. p. 25), ci pe la sfîrșitul lunei Noemvrie a anului 1838, cum spune în acelaș an într'o scrisoare despre doină căminarul Iordache Mălinescu. Mălinescu publică și scrisoarea cu care Negruzzi îi trimisese trei doine și în care-'i spusese că le-a făcut »din fugă«. Scrisoarea lui Mălinescu și aceea a lui Negruzzi s'au publicat deodată cu doinele în »Foaie«, la 1842 (nrul 13, p. 97—100). Este deci lămurit, că scriitorul dela 1842 al »Foii« nu mai știa ce se publicase în ea la 1842 și ceea-ce ne interesează aici, că »Foaia« a fost drumul, pe care, marșul lui Dragoș a trecut mai întâiu la cărturarii români peste munți, dela care, transmițêndu-se asupra lui Iancu, s'a scoborît în popor. De vre-o 10—15 ani eu cel puțin nu am mai auzit nici-odată cântându-se marșul acesta despre Dragoș, ci numai despre Iancu. Devenise cu totul »al Ianculuì«.

Marșul lui Dragoș în ediția scrierilor lui Negruzzi nu mai este tocmai marșul dela 1838. Autorul 'și-a modificat textul scris pe fugă.

Marșul lui Iancu modifică firește pe cel dela 1838. Eată acest marș, în care tipărim spaționat modificările introduse de necunoscuții transilvăneni, cari 'l-au poporalisat. Ele sûnt puține:

Astăzi cu bucurie
Românilor veniți,
Pe Iancu în câmpie
Cu toții-'l însoțiți,
Spălați armele voastre
Cu grabă s'alergăm,*)
Din câmpurile noastre
Pe dușman s'alungăm.
Marte zeule,
Mare bravule,
Cu noi să fii.
Tu însoțește
Și însuflețește
Pe ai tĕi fii.

Optzeci de oi despoaie
Și prin frigări le pun;
De fluier de cimpoaie
Pădurile rĕsun.

*) Intr'un manuscript dela 1850 (Academie nrul 690), scris în Transilvania, găsesc aici varianta:

De șolduri le legați
Din câmpurile noastre
Pe varvari s'alungați,
Românii se așează
Pe lângu'n mare foc
Și Iancul ospĕtează
Cu dînșii la un loc.
Marte zeule ș. a.

Sûnt gata, stau cu toții
Să plece la isbânzi,
Să prigonească hoții
Să capete dobânzi.
Iancul merge 'nainte
Pe-un cal cu ager curs
Și peste 'mbrăcăminte
Poartă-o piele de urs.
Marte ș. a.

Eată voioși porniră
Românii cei voinici
Ca lanțuri se înșiră
Pe-a dealului poteci,
Nevestele cu jale
Privindu-'i lăcrĕmând
Îi auzia prin vale
Cum se ducea cântând.
Marte ș. a.

Esemplul acesta de popularisarea unei doine literare este de sigur interesant. Doina aceasta nu se află în colecțiunea de față a dlui Marian care nu împărtășește, precum se vede, părerea anonimului folclorist dela 1849. Chiar neîmpărtășindu-o, era totuși bine să profite de prilegiul rar de-a publica o astfel de colecțiune de cântece relative la un singur erou și să ne dee cel puțin într'un apendice toate cântecele de origine literară, cari s'au popularisat pe numele lui Iancu și care azi merită numirea de cântece poporale. Stăruind asupra soartei ce a avut-o marșul lui Negruzzi, am voit să arĕt, că aceste cântece nu au numai importanța de-a fi servit de espresie sentimentelor unor oameni, cari nu aveau încă poeți buni în mijlocul lor.

Revenind la colecțiunea dlui Marian, putem constata, că cele mai frumoase poesii sûnt acelea, cari transmit asupra eroului modern motive vechi și bine cunoscute din mai toate colecțiile noastre și une-ori și străine, cum este d. e. dragostea codrului pentru viteji și calul care se întoarce acasă fără eroul ce moare departe (Vezi Sora Ianculuì, Murgul și Ilinca, Murgul supĕrat). Un alt motiv vechiu este fuga domnilor, cari fug fără păpuci, ca și dușmanii lui Horia.

Invențiunea modernă este mai puțină și nu-'i caracterisată nici prin nesfîrșita energie metaforică a poesiei vechi. Totuși găsim mult sentiment și în situațiile noue, descrise foarte repede și sugestiv de ex.:

Dragă Țara-Oltului,
Câte lunĭ
A'âtea cruci,
De-a dragul să te tot duci,

Şi dacă totuşi — de astă-dată — nu am reuşit a scoate nici un Român în congregaţiune — din acest cerc — avem să o mulţumim unor »indivizi« mici de suflet, între cari locul prim îl ocupă preotul *Nestor Manciu* din Ocolişul-mare, care nu s'a genat a împărţi alegătorilor de sub conducerea sa, liste oficioase. Că ce motiv 'l-a îndemnat pe acest rătăcit fiiu al naţiunii să se facă coadă la topor duşmanilor nostri, el singur o ştie; noi însă — cu durere — trebue să constatăm fapta ruşinoasă şi purtarea murdară a lui. Puţină interesare faţă de alegere au arătat şi preoţii şi învăţători din comunele, Secătură, Neagra, Albac, Gârda-inf., Gârda-sup. şi Ponorel, din cari nu s'au presentat nici un alegător. Inzădar, căci noul capelan din Neagra, *N. Candrea* şi învăţ. *R. Todea* din Albac ştiu să meargă la alegerile de deputaţi dietali, dar' aici, pentru interesele noastre, nu numai că nu merg, dar' nici nu spun alegătorilor din comune ce însemnătate au asemenea alegeri. Încât pentru părintele *Ioan Todea* din Albac, nu mă mir, căci d-sa are pe lângă popie şi alte ocupaţiuni...

Parte activă au luat la alegere, alegătorii din comunele: Câmpeni, Bistra, Certege şi Vidre. Acesti alegători merită laudă şi recunoştinţă. *Ch.*

În comitatul Hunedoarei.

(Urmare).

Cercul Haţegului cu 5 comune şi 8 membri aleşi, între cari 3 Români. Pot reuşi cu siguritate Români.

Comunele sûnt: Haţeg, Toteşti, Nalaţi, Rea şi Farcadinul-inf.

Cercul Răcăşdiei are 62 comune, alege 16 membri. Sûnt abia 2 Români, dar' ar putè fi cu toţii.

Comunele sûnt următoarele: Năda şdia-inf. şi sup., Crişeni, Călau, Ocolişul-mare, S.-Craiu, Alun, Bunila, Boz, Poieniţa-Voinii, Buzdular, Cerna, Păroasa, Cerbel, Cinciş, Cerişor, Cernişoara, Florese, Doboca, Fereşti, Poiana-Rechiţelii, Goleş, Ghelar, Govaşdia, Heşdat, Leleşti, Muncelul-mare, Plopi, Poieniţa-Tomii, Mănerău, Răcăşdia, Socet, Sohodol, Teliucul-inf. şi sup., Runcul-mare, Topliţa (Királybánya), Vadu-Dobrii, Zlaşti, Groşi, Bătălari, Bosorod, Gontaga, Vălcelele-rele şi bune, Covraş, Chitid, Luncani, Bretea-ung. şi română, Rus, Măceu, Streiu-Ohaba, Streiu-S.-Georgiu, Streiu-Săcel, Streiu-Plopi, Streiu, Ocolişul-mic, Bătrîna.

Cercul Hunedoarei îl alcătueşte oraşul Hunedoara, cu 8 membri. Sûnt 3 Români. E îndoială, că o listă curat românească ar reuşì; aici trebue să se facă pact.

Cercul Devei e compus din 11 comune şi alege 10 membri. Român nu e nimenea şi nici nu poate reuşì.

Cercul Peşteşului-inferior are 25 de comune şi 16 membri. Nu e ales nici un Român, dar' ar putè fi aleşi şi Români.

Comunele sûnt: Peşteşul-inferior şi superior, Dedaciu, Tamástelek, Arki, Bârcia-mică şi mare, Piski, Chirjiţ, Cristur (Cerna), Popeşti, Cozia, Seuleşti, Sântohălm, Almaş, Sântandreiu, Buituri, Arghihat, Runc, Nandru, Nandru-Vale, Ulmi, Josani, Muncel.

Cercul Dobrii. Are 28 comune şi alege 12 membri. Români sûnt aleşi 8. Pot fi aleşi numai Români.

Comunele: Lăpugiul-inf. şi super., Brîznic, Abucia, Dobra, Dumbrăviţa, Făgeţel, Baştia, Gura-Dobrii, Fintoag, Gerend, Coşeşti, Lăpuşneag, Lasău, Holdea, Mihăleşti, Ohaba, Pancu, Răduleşti, Roşcani, Săcămaş, Sălişte, Stăncesti, Strigonia, Stretea, Tisa, Teiu şi Gothadea.

Cercul Ilia-Murăşană se compune din *54 comune* şi are opt membri, între cari numai *trei Români*. Ar putè fi aleşi cu toată siguranţa *numai* Români.

Comunele sûnt: Baciu, Băreşti, Branişca, Dumeşti, Fizeş-Bágara, Furcşoara, Căbeşti, Culieş, Gelecuta, Luncşoara, Bretea-Murăşană, Ilia-Murăşană, Sârbu, Târnava, Târnăviţa, Ulieş, Valea-Lungă, Almăşel, Sălistea-Almaş, Boiul-de-sus şi de jos, Certeşul-de-jos, Brădăţel, Burjuc, Cerbia, Dănuleşti, Braşău, Godineşti, Glodileşti, Gurasada, Câmpuri, Carmazineşti, Câmpeni-Surduc, Micăneşti, Petreşti, Pogăneşti, Runcşor, Coja, Tămăşeşti, Tătăreşti, Vica, Visca, Vorţa, Zam, Bejan, Fornadia, Dealu-mare, Gruielaciu, Căienelul-de-jos, Sălistioara, Stoieneasa, Vălişoara, Suligetea.

Cercul Rapoltul-mare este compus din 55 de comune, alege 14 membri, dintre cari sûnt *doi* Români. Poate reuşì lista *curat românească*.

Comunele sûnt: Banpotoc, Barbura, Beregsău, Boholţ, Certeşul-de-sus, Buriene, Fizeşti, Hărău, Hondol, Chicichidaga, Chimind, Măgura, Balata, Şoimuş, Săcărâmb, Nevoieşti, Topliţa, Vormaga, Nojag, Uroiu, Băbălna, Cigmău, Gioagiu-Feredeu, Folt, Cărpeniş, Gioagiul-de-jos şi de sus, Bocaiu, Homorod, Rapoltul-mic şi mare, Băcâia, Balşa, Bozeşti, Rînghetu, Bulbuc, Cib, Glod, Almaşul-mic, mare şi de mijloc, Ardeu, Curpeni, Mada, Nădajdia, Poiana, Porcurea, Valea-iepi, Valea-mare, Voia, Bun, Mermezău, Techerău.

Cercul Lojad are 25 comune. Alege 10 membri, dintre cari numai *unul* e Român. Reuşirea unei liste româneşti e dubie.

Cercul Romoz se compune din 16 comune, alege 10 membri, între cari sûnt aleşi *opt* Români. Reuşita Românilor e sigură.

Comunele sûnt: Vinerea, Beriu, Balomir, Sereca, Căstău, Sebeşel, Cudjir, Romos, Romoşel, Vaideiu, Percas, Turdaş, Binţinţi, Gelmar, Pischinţi, Jibot.

Cercul Orăştie se compune din oraşul Orăştie. Alege 14 membri, între cari Români sûnt *cinci*.

Cercul Brad se compune din 10 comune şi are 18 membri. Între acestia sûnt 11 Români; pot fi aleşi însă *numai* Români.

Comunele sûnt: Mihăileni, Blăjeni, Potingani, Bucesti, Dupăpiatră, Stănija, Brad, Ţărăţel, Vaca şi Valea-Brad.

Cercul Băiţei are 20 comune, alege 20 de membri, între cari *19* Români.

Comunele sûnt: Băiţa, Bucureşti, Hărţăgani, Căienel, Crăciuneşti, Cristior, Curechiu, Luncociu-sup. şi inf., Mesteacăn, Ormindea, Peştere, Podele, Rovina, Ruda, Şesuri, Sălistea, Scroafa, Trăstia, Zdrapţi.

Cercul Vaţa-de-jos are 20 de comune şi alege 18 membri, dintre cari 6 *Români*. Pot fi aleşi *numai* Români.

Comunele sûnt: Obârşia, Valeamare, Tiuleşti, Târnava, Dobroţ, Baldovin, Tomeşti, Brotuna, Tătăreşti, Căzăneşti, Vaţa-sup. şi inf., Prihodeşti, Lunca, Liăuţ, Steia, Ciungani, Prevăleni, Strîmba şi Basarabeasa.

Cercul Băii-de-Criş se compune din 14 comune. Alege 18 membri. Între acestia sûnt aleşi 7 Români. Ar putè reuşì o listă numai cu Români.

Comunele sûnt: Băreştii-noi, Birtin, Bulzeşti, Ţebea, Grohot, Caraciu, Baia-de-Criş, Ribiţa, Ribicioara, Rişca, Rişculiţa, Carastău, Tomnatic, Juncu.

Sperăm, că alegătorii români îşi vor face pretutindenea datorinţa. Îndeosebi ar fi de dorit, dacă Românii din jurul Hunedoarei şi al Haţegului 'şi-ar face datorinţa, căci e foarte trist, ca aceste ţinuturi curat româneşti să fie representate în congregaţiune esclusiv de Maghiari.

Acestea ni-le comunică corespondentul nostru şi la cari noi numai o întrebare avem: *Ce face clubul municipal român?* Ar trebuì să lanseze un *apel*, să fixeze *liste de candidaţi* în toate cercurile şi să lucre pentru reuşita lor! Şi aceasta cât mai curênd!!

Din comitatul Albei-inf.

Un prieten, care a călătorit zilele trecute prin Abrud, rugat a se interesa despre alegerile municipale, ne comunică următoarele:

Abrud, în 26 Oct. 1901.

Despre alegerile municipale de aici numai lucruri triste vă pot comunica. Falnicul Abrud de odinioară astăzi par'că e bătut de Dumnezeu. Deşi majoritatea covîrşitoare a locuitorilor o compun Românii, stradele sûnt poreclite cu numiri, ca al de Kossuth, Töhötöm şi alţi matadori din porodiţa lui Árpád. Deşi este o frumoasă inteligenţă română, magistratul care pe vremuri era curat românesc, astăzi e *neaoş maghiar*. Ar fi o ruşine naţională, ca stările cari dăinuesc astăzi să se menţină şi în viitor. Se impune Românilor de pe aici *formarea unui club comitatens român*, dar' până acum, cum am aflat, *nu s'a făcut nici un pas în direcţia aceasta*. Despre terminul alegerilor municipale sûnt informat, că ele vor avè loc în luna viitoare.

Revistă esternă.

Deschiderea Sobraniei.

Sesiunea Sobraniei a fost deschisă alaltăieri în presenţa principesei Clementina şi a principelui Ferdinand. In mesagiul de deschidere accentuează străduinţa guvernului de-a conduce administrarea statului pe căi legale şi scoate la ivelă succesele dobândite până acum. Fiind starea financiară şi economică încă tot puţin mulţumitoare, mesagiul dă espresiune speranţei, că deputaţii, fără deosebire de partid, vor spriginì guvernul în activitatea lui pentru îndepărtarea greutăţilor. Mesagiul continuă apoi: »corăspunzênd dorinţei generale a naţiunii, de a fi în bune şi amicale relaţiuni cu toate puterile, guvernul a făcut tot posibilul, ca să menţină astfel de relaţiuni cu puterile şi statele vecine şi să *întărească pe cele-ce ne leagă de eliberatoarea noastră, de Rusia*«. Se dă apoi espresiune bucuriei pentru visita marelui duce Alexandru Mihailovici şi se enumără proiectele de legi, cari vor fi presentate camerei.

Conjuraţiunea din Teheran.

Un comunicat oficial al ambasadorului persian din Viena, generalul Neriman, spune, că după telegramele primite din Teheran situaţia nu e aşa serioasă cum au presentat-o primele ştiri. Şahul voeşte să introducă unele reforme, cari 'i-se par necesare în urma esperienţelor câştigate în călătoria lui prin Europa. O seamă de nemulţumiţi au răspândit nişte foi volante, în cari protestau contra reformelor. Fiind indivizii acestia oameni fără nici o însemnătate, nu li-s'au dat la început nici o atenţiune şi numai după-ce presa străină a presentat lucrul ca o conjuraţiune formală s'au făcut cercetări, în urma cărora 4 dintre iniţiatori au fost arestaţi şi espulsaţi din Teheran la locul naşterii lor.

Chestiunea anexării Cretei la Grecia.

În cercurile diplomatice de aci se manifestează oare-care indoială asupra veracităţii versiunii, că Rusia şi Francia s'ar fi declarat în principiu pentru anexarea insulei Creta la Grecia. Ştirea acesta a fost lansată de »Frankfurter Zeitung«, dar' până acum n'a primit nici o confirmare autorisată.

Războiul din Africa-de-sud.

Propunerea Burilor, ca tribunalul de arbitrii din Haga să iee o hotărîre în privinţă chestiei Africei-de-sud, va fi desbătută în proxima şedinţă a consiliului administrativ al acestui tribunal. Şedinţa se va ţinè probabil pe la mijlocul lui Noemvrie.

Un »parlamentary paper« (raport oficial) al guvernului englez comunică, că în Septemvrie au fost în castre prisonieri 17.070 bărbaţi, 38.022 femei şi 54 325 copii buri, la olaltă 109.418 persoane. Din acestia au murit 119 bărbaţi, 328 femei şi — 1954 copii Adăugênd datele cuprinse în celelalte rapoarte oficiale publicate până acum, se vede, că din 1 Iunie, a. c. până acum au murit din 54 326 băieţi şi fetiţe de-ale Burilor 5209!

Anglia a plătit până acum 67.450 lire engleze despăgubiri pentru sudiţii statelor străine, păgubiţi în războiul din Africa de-sud.

Ştiri mărunte.

»Tribuna« din Roma spune, că Anglia şi Brasilia au rugat pe regele Victor Emanuel să primească a fi arbitru în neînţelegerile pentru statorirea graniţei între posesiunile engleze şi brasiliane.

*

Muncitorii din câteva porturi ale Belgiei şi Olandei au decis să boicoteze corăbiile comerciale engleze.

Esposiţia din Ilimbav.

— Raport special —

De pe Hârtibaci, Oct. 1901.

Trăim în timpul materialismului celui mai cras. Aproape fiecare dintre noi nu se străduesţe spre alta, decât să-şi facă traiul cât mai tihnit, să muncească cât mai puţin şi să câştige, cu puţine ostenele, cât mai mult. Din câştigul astfel agonisit apoi, numai în rari casuri împărtăşim şi pe cel neajutorat.

De câţiva ani încoace s'au întemeiat printre noi o mulţime de aşezăminte, care de care cu ţinte mai nobile, mai fericitoare pentru popor. Felul însă cum cele mai multe din ele lucrează, denotă şi el materialismul; o seamă din oamenii puşi în fruntea lor par a nu avè alta în vedere, decât câştigul agonisit pe nemuncite, dar' cu atât mai îmbelşugat. Aceste stări de lucruri trebue să ne pună pe toţi pe gânduri şi să ne trezească cu o zi mai curênd din buimăceala în care ne găsim, pentru că mai dăinuind mult aceste stări, — la ruinul sigur va duce pe esploatator şi pe esploatat.

Cine alţii decât însoţirile noastre de *economie*, multe puţine câte le avem, sûnt datoare a ne deschide ochii trupeşti şi sufleteşti asupra neajunsurilor şi desastrelor, ce ne ameninţă. Durere însă nici acestea, din lipsa oamenilor cu pricepere şi cu zel pentru causă — nu es aproape cu nimic din şirul aşezămintelor caracterisate mai sus. Abia avem 3 reuniuni economice, dintre cari cea mai veche, cea mai bogată, atât ca avere, cât şi ca teren de activitate, înţeleg reuniunea economică din *Caransebeş*, e pe cale de a trece, precum aflu, din lipsa de oameni, în mâni străine; a 2-a după aceasta, cea din *Sibiiu* mai vegetează cum vegetează până D-zeu va ţinè în fruntea ei pe neobositul şi încărunţitul profesor de economie actual president al ei, dl Dem *Comşa*, ear' sora cea mai tinără a acestora, cea din *Orăştie*, se găseşte în obositoarea muncă cu greutăţile începutului.

Acestea ştiute: câte un semn de activitate, câte o mică jertfă adusă pe altarul bunei stări a ţăranului nostru mult esploatat, trebue să ne umple de bucurie, trebue să ne învioreze sufletul şi inima mult întristată şi amărîtă. De o astfel de bucurie cuprinse au fost inimile unei mari părţi a locuitorilor de pe *Hârtibaci*, când au aflat, că reuniunea noastră agricolă sibiiană îşi va ţinè pentru a. c. *esposiţia anuală de vite de prăsilă* în comuna ***Ilimbav.***

Echoul doririlor reuniunii agricole răsunat-au cu vioiciune pe întreagă întinderea văii noastre, căci harnicul paroch *Ioan Alexandru* din Ilimbav, viu interpret al acelor doriri s'a făcut.

Conferenţa fruntaşilor din 10 comune, convocată de cucernicia sa încă în vară, hotărîre tare luata de a da cu toţii puternică mână de ajutor cârmacilor reuniunii, ca astfel lor îmbărbătare să le dăm în lucrările ce le sûnt încredinţate, ear' noi vrednici să ne arătăm de încrederea pusă în noi.

Ziua sărbătorii Sf. *Paraschiva* (27 Oct. n.) pe toţi pregătiţi 'i-a găsit, căci fruntaşii — preoţi, învăţători, primari, notari etc. — 'şi-au făcut fiecare datoria. Dorinţa şi voinţa poporului, ca D-zeu, ocârmuitorul a toate, să favorisese de timp frumos încoronarea lucrărilor obositoare a tuturora, s'a împlinit, căci nu inzădar se zice »*Vocea poporului este vocea lui Dumnezeu*«! Unde până Duminecă, vêntul turbat şi rece ca *viaţa fără de rost* — nu voia să mai înceteze, în accea zi Dumnezeu la odihnă pare a fi trimis obositul vênt, ear' cerul înseninat încălzit-a fisicul şi inimile noastre cu dulci raze, ce cu mare belşug se revărsau asupra acelora, cari pentru popor consacră o părticică din aceea cu ce Dumnezeu 'i-a înzestrat.

Ca lucrul să-'şi primească adevărata încoronare, cum am zis, 'şi-a făcut fiecare datorinţa. *Limbăşenii* au găsduit frumos şi cu inimă pe toţi oaspeţii sosiţi, representanţii comitetului central din Sibiiu (presid. D. Comşa, controlorul E. Verzariu, membrul reun. Dr. V. Dan, adv. şi V. Tordăşianu) — au fost întimpinaţi de un frumos *banderiu de călăreţi*, formaţi din junimea comunei — în drumul dintre *Hosman* şi *Marpod*. În fruntea lor se găsia notarul *Ioan Popa* şi primarul *Ioan Alesandru*, dintre cari cel dintâiu prin cuvinte alese şi calde, bineventează în numele tineretului comunei Ilimbav reuniunea. Presidentul reun., dl *D. Comşa*, în răspunsul seu asigură tinerimea de dragostea ce reuniunea o are pentru toţi şi-'şi esprimă bucuria, ca tinerimea, chemată cu timpul a sta în fruntea afacerilor, — nu stă cu nimic îndărătul bătrânilor.

Sosiţi în Ilimbav, puternice »*Să trăească*!« din sute de piepturi, au întimpinat pe oaspeţii sibieni. Bucuriei noastre espresie 'i-a dat acî părintele *Ioan Alesandru*, care prin o cuvêntare avêntată şi plină de căldură, mulţumeşte comitetului reuniunii pentru onoarea, ce 'i-a dat-o comunei Ilimbav, prin aranjarea esposiţiei acolo. Dl presid. Comşa, la rîndul seu mulţumeşte pentru buna primire cum şi pentru ostenelele aduse de fruntaşi în această causă.

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiiu, 30 Oct. n. 1901.

Nou prelat papal. După-cum ni-se anunţă din Blaj, Prea sfinţia Sa *Papa Leo XIII.* a denumit de prelat domestic al seu pe reverendisimul domn *Dr. Vasile Hossu*, canonic metropolitan. Inalta distincţie, care s'a fost dat din prilegiul iubileului unirei cu Roma d-lui preposit *I. M. Moldovan*, fost preşedinte al »Asociaţiunii«, este conferită acum şi celui mai tinăr membru al capitolului din Blaj. Această atenţiune din partea scaunului papal din Roma, constitue nu numai o rară onoare pentru tinărul dar' pe toate terenele harnicul canonic, ci şi o deosebită apreciare a bisericei române unite cu Roma.

*

Concert de binefacere. Duminecă în *3 Noemvrie*, se va ţinea în sala mare dela *Gesellschafftshaus* concertul de binefacere al reuniunii germâne pentru ajutorarea băieţilor, cari încă nu au ajuns vêrsta şcoalei. Concursul la acest concert, pe lângă musica militară şi alţi binevoitori, îl dă şi *corul »Reuniuni sodalilor români« din Sibiiu*, cântând româneşte două compoziţii ale dlui *Timotei Popoviciu*, profesor la seminarul »Andreian«. Inceputul la 7 ore seara.

*

Dar' Ţeara-Ardealului
Câte lunci
Atâtea furci,
De urît să nu te duci!

Elementul mitic este simplu de tot. Dar' nu-'i neinteresant, deşi apropierea timpului trebua să fie în mod firesc o pedecă pentru desvoltarea acestui element. După aceste cântece lumea are pace numai câtă vreme Iancu este în faşe. Crescênd mare s'a sfîrşit cu pacea. El are păr galbăn. El jură Împăratului pe un inel care are multă putere şi este de mare folos celui ce-'l poartă. Alteori Iancu este însuşi împărat, ca şi bietul general Puchner de altfel. Sabia lui Iancu este lungă de trei coţi. Eroul umblă des travestit, une-ori se face baciu, alte-ori chiar şi Ungur. Are şi nevastă, dar' nu are copii. Nevasta-'i rea, căci Iancu e sigur că murind îl va jelì

Cu rochii albe de giolgiu
Şi peană roşie 'n conciu!

şi de aceea, murind nu-'i lasă ca moştenire, decât ce nu-'i al lui:

Cărăruşa şi coasta
Şi câmpul cu florile,
Ţările, popoarele...

Alte-ori Iancu are o drăguţă, la care-'şi mînă murgul lupeşte şi iepureşte:

Că ne-aşteaptă cu mâncare,
Cu buză de sărutare.
Mie-'mi dete flori din sîn
Şi ţie porţii de fên!

În această lume de idei naive şi duioase cad din când în când şi stropi supărători de poesie »cultă«, vreau să zic avênd originea evidentă în clasele mai culte ale poporului, d. e.

Nu, nu, nu, iobagi n'om fi
Ci-'n mărire vom murì!

Faţă-'n faţă cu acest vers despre mărire, adaos de cine ştie ce popă, ce dascăl, ce pedagog, să cetim această elegie realistă a Moţului sărac:

Până fu Iancu-'n domnie
Mâncam pită ca-'n câmpie.
De când Iancu s'a lăsat
Ear' mâncăm mălaiu uscat.
Iancu cu fluier de vie
Ne scoase din iobăgie,
Iancu cu fluier de soc
Umplu ţeara cu noroc.

Caracterul lui Iancu este şi în poesia poporală, ca şi în vieaţă: hotărît, îndrăsneţ, mândru şi generos. A-'l cerceta şi a-'l simţì este o faptă, pe care multă românime va ţinè s'o săvîrşească. De aceea sûntem încredinţaţi că ea va profita de colecţiunea d-lui Marian, care ne dă un material bogat de 76 de poesii, cu variante cu tot.

Colecţiunea d-lui Marian este foarte completă. Până acum cel puţin eu n'am putut constata decât lipsa unui singur cântec. Câteva versuri din el se găsesc însă la pag. 20—21. Acest cântec a fost publicat de un domn L. Puşcariu în »Informaţiunile politice, literare şi comerciale«, ziar care apărea la 1870 în Bucureşti. (Vezi nr. 185 din 20 Decemvrie) E următorul:

Coşia*)

Pe şesul Feleagului
Paşte murgul Iancului
Infrênat şi înşelat
Şi de bătaie gătat.
Iancu din gură că-'mi grăia:
— Aideţi, feciori, după mine,
Să punem Ungurii bine!
Voi că Clujul le-'ţi vedea
Şi de voi că n'a scăpa!
Staţi pe loc şi vă 'narmaţi
Şi Clujului foc să-'i daţi!
Să luăm tunuri de fag,
Să întrăm în Cluj cu drag!
Să luăm hubiţele**)
Să trecem graniţele!
Frunză verde de lămâe
Nici Ungur să nu rămâe!
Căci Coşia cu 'mpărăţia,
El 'şi-a perdut lefteria!
Impărăţia a lăsat
Şi s'a pus porcar la sat!

G. Bogdan-Duică.

*) Kossuth. Nota lui L. P.

**) Tunuri cu cari aruncă boambe aprinzătoare, fulminante. Nota lui L. P.

„Călindarul Poporului“ pe 1902 a apărut şi se află de vênzare la librăria noastră cu preţul obicinuit — 40 bani şi 10 bani porto.

»Călindarul Poporului« pe 1902, este ca şi până acum bogat în materie, cuprinzênd poveţe şi staturi folositoare, bucăţi literare alese, poesii, glume etc. Apoi istoricul anului 1901, sub numele de „Rĕvaşul nostru“. Călindarul e împodobit cu 14 ilustraţii frumoase, parte naţionale, parte din lumea mare.

Atragem atenţia cetitorilor nostri asupra acestui bun şi de toţi iubit călindar.

*

Curiositate. Cercurile medicale din Budapesta sûnt preocupate acum de un sensaţional cas, ce a descoperit D-rul *Medvei Bĕla* între pacienţii sei. E vorba de un mic băieţel de cinci luni, care tuşind lapădă pĕr. Pe plumânile băieţelului s'a format o umflătură, care a tot crescut şi ameninţa cu năduşire. Înainte cu şese săptĕmâni a spart umflătura şi conţinutul amestecat cu pĕr, băiatul îl lăpădă în tusă. De atunci umflătura s'a umplut deja de patru-ori cu pĕr. Pe lângă toate calamităţile băiatul relativ este bine şi sĕ nutreşte regulat. — Curiositatea aceasta a făcut sensaţie teribilă, nefiind cunoscut nici un cas analog în ştiinţa medicală de până acî.

*

Două iubileuri. Duminecă 'şi-a sĕrbat primatele din *Strigoniu, Vaszary* Kolos iubileul de *zece ani* dela denumirea în acest strălucit scaun de prim prelat al Ungariei. Tot Duminecă s'au împlinit zece ani dela denumirea lui *Császka* de archiepiscop în *Kalocsa*, cu care ocasiune 'i-s'au făcut manifestări din toate părţile ţĕrii.

*

„Clipe de Repaus“. Volumul anunţat săptĕmânile trecute »*Clipe de Repaus*« de *Sorcovă*, a apărut zilele acestea. Autorul volumului elegant, »*Sorcovă*« este bine cunoscut publicului şi aceasta este chizăşie destulă pentru valoarea conţinutului. De vênzare la tipografia A. Murĕşan, Braşov. Preţul 2 coroane plus 20 de bani porto.

*

Viriliştii români în comitatul Hunedoarei sûnt următorii: Dr. Ioan Mihu (cu 2196 cor. 50 bani), Bucur Popoviciu (cu 1016 cor. 36 bani), Aurel P. Barcian (816 cor. 89 bani), Dr. Stefan Erdelyi (771 cor. 26 bani), Dr. Alexandru Hossu 762 cor. 52 bani), Ioan Stefanescu (727 cor. 70 bani), Petru Şerban (632 cor. 24 bani), Francisc Hossu (625 cor. 16 bani), Dr. Aurel Muntean (552 cor. 08 bani), Manasie Iar (540 cor. 68 bani), Aron Fehér (430 cor. 47 bani), Ioan Baciu (429 cor. 51 bani), Ioan Dima, jun. (428 cor. 36 bani), Iosif Petrovici (411 cor. 02 bani), Ioan Stefan (407 cor. 90 bani), George Moldovan (393 cor. 23 bani), Alexandru Pop (386 cor.), Nicolae Stoichiţa, (jun. 384 cor. 72 bani), George Împĕrat (383 cor. 21 bani), Stefan Şelariu (379 cor. 86 bani), Rudolf Murĕşan (371 cor.), Nicolae Vlad (369 cor. 48 bani), Dr. Gabriel Suciu (365 cor. 40 bani), Ioan Dugaci (364 cor. 40 bani), Mihail Rimbaş, sen. (360 cor. 20 bani), Dionisiu Ardelean (359 cor. 06 bani), Ioan Botean (357 cor. 28 bani), George Nicoară (326 cor. 24 bani), Teodor Doboi (322 cor. 53 bani), Stefan Albu (318 cor), Vasilie Bidu (309 cor. 64 bani), Nicolae Obedeu (305 cor. 55 bani), George Baciu (298 cor. 36 bani), Augustin Bălaş (294 cor. 34 bani), Andreiu Truka (288 cor. 32 bani).

*

Patimă. Intr'o închisoare din Moscva erau internaţi trei delicuenţi. In monotonia închisoarei au legat prietenie intimă. Neavênd se vede alte ocupaţii, s'au pus pe fabricarea banilor, pe cari printr'o medalitate încă necunoscută îi puneau în circulaţie. — O telegramă din Moscva anunţă, că falsificătorii arestanţi au fost condamnaţi la 20 de ani muncă silnică.

*

»Carnetul roşu« este titlul unei interesante novele nihiliste, tradusă din germână de *Moşul* şi apărută zilele acestea. De vênzare la tipografia *A Murĕşan*, Braşov. Preţul 60 bani.

*

Nou oficiu de cărţi funduare In *Jara-de-jos*, com. Turda-Arieş, s'a instituit oficiu de cărţi funduare. Toate chestiile de pe teritorul judecătoriei cercuale Jara-de-jos privitoare la acest oficiu, din *1 Noemvrie* nou se vor resolva în loc. Atragem atenţia celor interesaţi.

*

Mormêntul lui Bărnuţ. Institutul nostru a scos în editură *cărţi postale ilustrate cu mormêntul lui Bărnuţ la Bocşa-română.* Cărţile postale împodobite cu acest monument naţional sûnt foarte frumoase. Atragem atenţiunea amatorilor de cărţi ilustrate asupra lor. In ori-ce cas facem un lucru bun şi românesc, dacă respândim astfel de cărţi, cu ilustraţii naţionale, în loc de a trimite la cunoscuţi ilustrate cu subiecte străine, adese-ori fără gust.

Ilustratele cu mormêntul lui Bărnuţ costă bucata 6 bani (3 cr.). Vênzătorilor sĕ dă rabat cuvenit.

*

Archiducesă autoară. În *Stadttheater* din Viena se va representa în stagiunea actuală o piesă, a cărei autoare este o archiducesă austriacă. Titlul piesei este »*Der Schandfleck*« (Pata ruşinoasă). Archiducesa autoară va figura sub pseudonimul *Jora*.

*

Dragoste şi — pace. De când nepoata Monarchului, actuala contesă *Seefried* a rupt barierile convenţionalismului Curţii, una după alta sĕ leagă căsătoriile de dragoste în familia domnitoare. — Ştiri venite din Viena anunţă, că o fată a vĕduvei archiducese *Maria Teresia*, soţia răposatului archiduce Carol Ludovic, în curênd se va logodi cu contele *Salm*. In familia lui Carol Ludovic este deja a doua căsătorie de dragoste. Moştenitorul *Francisc Ferdinand* este fiiul archiducelui din căsătoria primă. — Astfel iubirea îşi cucereşte tot mai vast teren şi în jurul tronului.

*

Eleonora Duse la Bucureşti. Aflăm că celebra tragediană d-na *Eleonora Duse* va da, în cursul lunei lui Ianuarie, o serie de representaţiuni la teatrul naţional din Bucureşti.

*

Marele duce Mihael Nicolaevici venind din Berlin, a sosit ieri incognito în Budapesta. La gară a fost primit de M. Sa Monarchul nostru, de ataşatul rus la Viena cu membrii legaţiunii ruse etc. Revederea Monarchului şi a marelui duce rus a fost din cele mai călduroase. *Mihael Nicolaevici* a descins la »Hotel Bristol«.

*

Limba română la gimnasiul de stat din Cernăuţi. »Deşteptarea« din Cernăuţi află, că la guvernul local (bucovinean) a sosit ordinul espres de a presenta până în trei zile raport asupra scoaterii limbii române dela şcoalele medii din Cernăuţi, ajunsă la cunoştinţa ministerului de culte prin ziarele locale. Căpitanul districtual *br. Seutter de Lötzen*, care poartă secretariatul biroului presidial, desvoaltă o activitate febrilă pentru adunarea actelor şi presentarea raportului.

*

Doi Weisz. Doi *Weisz*-leben stau acum faţă în faţă la judecată, în Budapesta. *Weisz Ignác*-leben 'şi-a vêndut băcănia lui *Weisz Emil*-leben. Noul proprietar de prăvălie îşi freca mânile cu îndestulire sufletească şi aştepta nerăbdător muşterii. Sĕ şi abate unul în prăvălie şi cere cinci litri de rum *Weisz* merge la butoiaş şi măsură, plin de mândrie. — Nu trece un sfert de cias şi eacă muşterul cu marfa înapoi, zice că 'i-a dat otĕt. Weisz cercetează butoiaşul, într'adevĕr era otĕt în el. Merge la butoiaşul de otĕt — e apă. De acî îşi face calea pe la toate lădiţele. În sticlele de cognac era apă cu otĕt, în lădiţa cu înscripţia »întâreală«, hârtfa; gustă din cea cu zăhar — era ghips, din cea de cafea nu a mai gustat *Weisz* leben, ci consternat a esclamat: *porcie.* — Toată băcănia ere falsificată. Acum stau faţă în faţă Jidanii la judecată. *Weisz Ignác* se apĕră cu aceea, că şi el aşa a preluat prăvălia, ce era dator sĕ o dee mai departe altfel.

*

Ştiri mĕrunte. Dr. Ruttner Sándor, şeful detectivilor din Budapesta, a răposat Duminecă.

— Regele Angliei Edward intenţionează a petrece iarna pe Riviera.

— Contele Széchenyi Pál, fostul ministru de agricultură, a răposat Luni dimineaţa la Budapesta.

— Prima femeie în Ungaria Dr. în medicină, Dr. Steinberger Sarolta, este denumită de practicantă de universitate la clinica de femei-din Budapesta.

— În *Szentes*, la alegerea de balotagiu pentru parlament, a reuşit ugronistul Dr. Molnár Jenő.

— *La Curie* a întrat o nouă *petiţie*, şi anume contra mandatului baronului Bánhidy Antal, ales în Chişineu. Petiţiunea e subscrisă de Molnár Márton şi soţii.

— Nevasta fostului aventurier Sima Ferencz, a plecat şi ea cu băieţii spre America.

MAI NOU.

Lupta Burilor.

Londra, 29 Oct. c.

Azi a fost un consiliu ministerial de trei ore. Obiectul a fost rĕsboiul din Africa-sudică. Consiliul a decis, că rĕsboiul nu se poate termina, decât *cu subjugarea totală a Burilor*. De aceea lordul *Kitchener* va fi spriginit, ca sĕ poarte rĕsboiul *cu mai mare energie.*

S. Petersburg, 29 Oct. c.

In *Moscva* a fost ieri un mare meeting în favorul Burilor. Consulatul englez a fost bombardat cu petri şi pe părepi lui s'au lipit placate, cu inscripţia:

»Dumnezeu sĕ bată pe Englezi!
»Blăstĕmat sĕ fie Chamberlain şi Rhodes!«

ECONOMIE.

Iernarea legumelor.

Legumele se iernează în pivniţe, în cămări, în gropi şi bordeie.

De sine se pricepe, că în pivniţe bine alcătuite legumile de ori-ce soiu se păstrează mai bine decât în cămări, gropi şi bordeie.

Anumite legumi mai gingaşe, s. p. carfiolul (conopida), sălata cu căpăţină ş. a. trebue păstrate neapĕrat în pivniţe sau cămări svîntate şi scutite de ger. Numitele legumi trebue sĕ fie aşezate cu rădĕcina în nĕsip mĕrunt şi svîntat. În zilele calde şi frumoase se deschid ferestrele şi uşa pentru ca aerul stricat şi umed sĕ se premenească.

Bordeiul pentru păstrarea legumelor peste iarnă constă din o groapă mai mare înzestrată cu un coperiş gros de paie, trestie, pămênt ori alte materii. Pentru-ca legumele sĕ nu zacă deadreptul pe pămênt unii aşează pe aria bordeiului o leasă de nuiele şi coperişul se înzestrează cu un horn de scânduri sau de nuiele. Cât ţine gerul şi pe timpul umed hornul trebue sĕ fie neîntrerupt bine astupat. În zilele frumoase şi călduroase hornul se destupă şi se deschide uşa. Cu chipul acesta aerul se pune în mişcare pretutindenea în bordeiu şi cel rĕu se înlocueşte cu altul proaspĕt.

În gropi se păstrează cu deosebire cartofii, morcovii, pĕtrânjeii, ţelerul ş. a. legumi rădĕcinoase. Groapa trebue făcută la un loc svîntat. Fiecare soiu se aşează deosebit, punêndu-se peste olaltă în forma unui mormênt. La urmă mormêntul se îmblojeşte cu o pătură groasă de pămênt uscat, ear' înainte de a da gerul se pune pe deasupra şi un învĕliş de paie. Pentru premenirea aerului stricat mormêntul se înzestrează cu un horn de scânduri sau de nuiele. În timpul gerului acest horn rĕmâne astupat.

Curechiul încă se poate păstra, scos fiind cu rădĕcina. Spre acest sfîrşit rădĕcina şi cotorul fiecărui fir se îngroapă în pămênt, rĕmânênd numai căpăţina afară. Deasupra se aşează paie şi peste ele pămênt. Alţii aşează curechiul cu căpăţina în jos, îl acoper cu nĕsip uscat sau cu ţĕrînă, pe deasupra pun o pătură subţire de pămênt, şi pe urmă paie.

Pentru-ca legumele sĕ nu se strice e neapĕrat trebuincios a se avea în vedere nu numai cele spuse până aici, ci şi împrejurarea, că toate legumele ceva atinse cu sapa sau molipsite de putrejune trebue înlăturate cu prilegiul aşezării la iernat. Legumele stricate împrumută putrejunea celor sănĕtoase, stricându-se adesea grămezi întregi.

Din contră legumele bine păstrate până într'un târziu primăvara se vênd cu preţuri mult mai mari decât toamna după cules, ear' în economia căsii fac servicii mai însemnate primăvara, când nu-'s nici poame, nici struguri, nici alte verdeţuri, şi poate carnea de porc şi brânza sûnt sfîrşite, lipsind şi vaca cu lapţe, ş. a. »*Deşt.*«

Ştiri economice.

Esportul de orz prin Fiume. Până în 15 l. c. au sosit în Fiume 201.788 măji metrice de orz pentru esport. De atunci încoace sosesc zilnic 3—4000 m. m. Cele mai mari cantităţi s'au trimis în Anglia şi Germania.

Esportul şi importul Ungariei în Septemvrie. În luna trecută s'au importat mărfuri în cantitate de 3 mil. 042.476 m. m. şi 202.708 bucăţi, din cari 2 mil 2263 m. m. şi 84.019 buc. din Austria *esportându-se* în acelaş timp 5,803.725 m. m. şi 1,128.724 bucăţi, dintre cari 4,105.607 m. m. şi 603.957 bucăţi la Austria. În asĕmĕnare cu luna corĕspunzĕtoare din anul trecut se arată o creştere de 290.000 m. m. la import şi o scădere de 630.000 m. m. la esport.

Bibliografie.

„Cartea de aur“.

Anunţăm cu plăcere, că primul volum din opul dlui *T. V. Păcăţian*, intitulat *„Cartea de aur“*, e pus deja sub tipar şi va apărè în curênd, în tipografia noastră.

Atragem din vreme atenţiunea publicului român asupra acestei lucrări, în care vor fi espuse, în mod amĕnunţit, toate evenimentele politice-naţionale, prin cari am trecut, noi Românii din patria aceasta, cu începere din vremile cele mai îndepărtate până la procesul Memorandului, — dându-ni-se astfel o icoană fidelă despre toate făptuirile noastre din trecut, sevîrşite pe terenul politic-naţional, — în scopul, ca din faptele trecutului sĕ ne însufleţim pentru luptele viitoare şi sĕ ne croim linia de conduită politică pentru viitor.

Modul de scriere al dlui Păcăţian ne îndreptăţeşte a spera, că lucrarea d-sale va corĕspunde aşteptărilor. Astfel credem, că nu va lipsi nici spriginul oamenilor de bine, pentru-ca importanta carte, — care va da *opt volume*, — sĕ poată fi dată cât mai curênd, *întreagă*, celor-ce necesitate arzĕtoare au de ea: *actualilor şi viitorilor educători ai poporului nostru.*

După-cum se ştie, *„Cartea de aur“* va conţinè, în ordine cronologică:

1. Descrierea tuturor întrunirilor, adunărilor şi conferenţelor noastre politice-naţionale din trecut, împreună cu resoluţiunile votate din partea lor şi cu vorbirile mai remarcabile, rostite cu aceste ocasiuni.

2. Toate memorandele, petiţiunile şi representaţiunile, adresate din partea naţiunii române şi din partea representanţilor ei Monarchului şi guvernelor de pe vremuri.

3. Toate vorbirile autentice ale deputaţilor nostri naţionali, rostite în dieta ţĕrii, atât din Ungaria, cât şi din Ardeal, împreună cu vorbirile prelaţilor nostri, rostite în casa magnaţilor, şi cu vorbirile senatorilor români, ţinute în senatul imperial dela Viena.

4. Descrierea tuturor evenimentelor, cari deşi nu se refer la vieaţa noastră publică, au putut sĕ aibă totuşi influenţă directă sau indirectă asupra determinării atitudinei noastre politice din trecut, şi au putut sĕ contribue la precisarea liniei noastre de conduită politică.

Vorbirile deputaţilor români, rostite în dietă, sûnt traduse din textul original, publicat în analele dietale, pe basa notelor stenografice.

In volumul prim, pus sub tipar, e tratată epoca premergĕtoare redeşteptării noastre naţionale, apoi anii redeşteptării (1848—49) şi epoca absolutismului, inclusive anul 1859.

Imediat după tipărirea volumului prim vine pus sub tipar volumul al II-lea.

Abonamente se mai primesc la aceste două volume, *cu preţul de 20 cor. amêndouĕ*, şi cei-ce doresc sĕ le aibă sĕ se adreseze autorului în Sibiiu şi prin câte o cartă postală.

E de dorit, ca această carte de mare importanţă şi de nespusă necesitate pentru toţi fruntaşii şi luptătorii nostri naţionali, sĕ nu lipsească de pe masa nici unuia dintre inteligenţii poporului nostru.

*

„Răspuns la observările critice, ale dlui Dr. P. Ionescu la opul »Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria şi Transilvania«, de Dr. Il. Puscariu, archimandrit, vicar archiepiscopesc. Sibiiu. Tipogr. archidiecesană, 1901.

*

Stilistica practică sau regule şi esemple pentru tot felul de epistole, petiţiuni, acte şi documente de *I. F. Negruţiu*. Ed. III. Sibiiu. Tip. W. Krafft. Preţul 80 bani.

Ceea-ce ridică îndeosebi valoarea manualului sûnt împărţirea metodică, priceperea de dascăl încărunţit în munca pe terenul acesta dovedită cu acest prilegiu şi esemplele luate tot din scriitorii nostri de seamă. Cartea are aprobarea ministerială şi e introdusă la toate gimnasiile noastre, o nouă dovadă, că apariţia ei a satisfăcut dela început o necesitate adânc simţită.

*

„Confecţionarea pălăriilor de paie“, de D. Popescu, învĕţător, ediţia III Bucureşti, 1901. Cu multe figuri. E una din escelentele cărticele cari compun bibtioteca poporală a administraţiunii domeniului coroanei.

— *Dicţionar germano-român* pentru şcoală şi conversaţiune, de T. Alexi. Ed. V. Editura libr. H. Zeidner, Braşov, 1901. Preţul 3 cor. 60 bani (4 lei). Cuvintele cumpuse au fost subsumate celor originale cu mai mare severitate şi spaţiul câştigat astfel a folosit pentru esplicări raseologice şi intercalarea de vorbe noue.

*

Romanţe şi cântece de Heine. Traducere în versuri de St. O. Iosif. Bucureşti, edit. libr. H. Steinberg. Preţul 2 lei.

*

O carte bună.

În editura W. Krafft în Sibiiu a apărut »Drepturile şi datorinţele învĕţătorilor confesionali români«, de învĕţătorul P. Conda. Preţul de boltă e de cor. 3.50 Se poate procura dela toate librăriile.

Causa nemulţumirii şi conflictului ce adesea se iveşte între învĕţător şi autorităţile şcolare, în cele mai multe casuri nu e alta decât necunoaşterea drepturilor şi datorinţelor, — atât din partea învĕţătorilor, cât şi a autorităţilor şcolare. Invĕţătorii mai vechi se mai ştiu orienta în unele afaceri pe basa esperienţei, cei noi sûnt aproape cu totul neorientaţi asupra datorinţelor, şi mai ales asupra drepturilor, ce le compet. Cartea domnului Conda e menită a pune capĕt acestor triste stări de lucruri, dând indigetirile cele mai de lipsă în toate afacerile ce privesc pe învĕţători, pe scaunele şcol. şi pe inspectori de şcoale confesionale.

Recomandăm această carte tuturor învĕţătorilor conştîi de chemarea lor, căci ea nu e iertat sĕ lipsească de pe masa nici învĕţător.

*

O nouă carte de contabilitate. A eşit de sub tipar broşura »Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă«, de I. C. Panţu, profesor la şcoala comercială superioară din Braşov. Cartea aceasta, scrisă într'un limbaj cât se poate mai uşor, este menită a lăţi cunoştinţele de contabilitate dina poporul nostru. Purcezênd mic-esemple practice autorul stabileşte regulele de lipsă şi principiile contabilităţii, făcênd un curs complet al acestei ştiinţe, astfel că ori-cine are interes se poate iniţia cu uşurinţă în contabilitate. Recomandăm această carte cu deosebire învĕţătorilor, preoţilor, comercianţilor precum şi tuturora, cari stau în legături cu băncile noastre. Cartea se estinde pe 14 coale de tip. 8° mare I—VIII+213 pag. Preţul este 2 cor. + porto postal 20 bani. Se poate procura dela librăria archidiecesană din Sibiiu, dela tipografia A. Murĕşianu, librăria N. I. Ciurcu în Braşov şi dela librăria seminarului gr.. cat. din Blaj.

*

Legiuirea ţĕrii noastre. Cunoştinţe de drept constituţional. De *Dr. Victor Onişor.* Atragem atenţiunea asupra acestei cărţi, a cărei lipsă s'a simţit la noi.

Preţul 1 cor., se capĕtă la autorul în Bistriţa (Beszterce).

*

Mama sfântului Augustin, de Emil Bougaud episcop de Lavail (Francia), traducere de *Salba*. Cartea aceasta este tipărită în editura şi cu cheltuiala dlui Dr. *Elie Dăianu.*

Salba — după cum spune dl Dr. Dăianu — este pseudonimul ce şi 'l-au ales la anul 1892 elevii români ai seminariului catolic din Budapesta, cari au făcut traducerea. — Dl *Dr. Dăianu* a luat asupra-'şi editarea. Jumĕtate din venitul curat ce va resulta, 'l-a menit pentru un scop naţional-bisericesc. — Preţul 2 coroane. De vênzare la autorul în Blaj.

Sosiţi în Sibiiu.

La 29 Octomvrie n. 1901.

Hotel *»Împĕratul Romanilor«*: Foramitti, dir., Mediaş; Horrak, arch, Alba-Iulia; Tampa şi fam. Zĕrneşti; Dr. Binder şi fam. Suceava; Braun, ing., Geiger, Stern, Vaszonyi, Donath, Stern, com. Budapesta; Wahle, Weiss, Iuzom, com. Viena; Wildstein, com. Praga; Lustig, com. Berlin.

Hotel *»Meltzer«*: Teodosiu şi fam., Haţeg; Pindur, Cârţa; Prescură, not. Calbor; d-na Melancovici, Bucureşti; Segal, Crestolescu, ing. Câneni; Colovrat, Tennenbaum, Budapesta.

Hotel *»Habermann«*: Thalmann, preot Reciu; Traub, com. Alţina.

Hotel *»Central«*: Kohn, Arad; Müller, pălăr. Făgăraş.

Pentru redacţie şi editură responsabil: Elie Alimanescu-Băncilă.
Proprietar: Pentru »Tipoprafia«, societate pe acţiuni: Iosif Marschall.

BIUROUL ADVOCAŢILOR ASOCIAŢI.

C. Rădulescu,
fost procuror şi judecător de tribunal şi
Nicolae Andrei Popovici,
doctor în drept, fost magistrat,
se angajează a pleda înaintea tuturor instanţelor judecătoreşti din România, *procese de ori-ce natură, esecutări de hotărîri şi creanţe.*
Bucureşti,
[324] 11—48 *Strada Smârdan, 53.*

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

întemeiată la anul 1868

în Sibiiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantagioase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune

edificii de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite și producte economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări poporale fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de reservă și de garanție specială:

cu finea anului 1900: ***1,303.572 cor. 15 bani.***

Valori asigurate contra incendiului: 72,420.299 coroane.

Capitale asigurate asupra vieții: 9,248.543 coroane.

302 8—30 **Dela întemeiare s'au solvit:**

Pentru despăgubiri de incendii 3,003.550 cor. pentru capitale asigurate pe viață 2 738.793 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primì dela:

Direcțiune în Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 5, etagiul I., curtea I., precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluj, Seghedin, Șopron, Szabadka și Timișoara.

Din editura „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiiu.

Biblioteca poporală a „Tribunei“.

1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 cole tip., broș., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni Un exemplar 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. **Pipĕrus Pĕtru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. **Păcală și Tândală.** Anecdotă de Silvestra Moldovan. Prețul unui exemplar 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegĕtor-tipograf. Un exemplar 30 bani.
7. **Totu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. **Fiica a nouĕ mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. **Sfîntul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. **Îndĕrĕtnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. **Rĕstĕm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. **Bunica de Bojena Němcová,** tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. **Din bĕtrâni.** Ghicituri, întrebări și rĕspunsuri, frĕmântări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc Un exemplar 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 16 bani.
19. **Cenușotea.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. **Un petitor îndĕrĕtnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 8 bani.
21. **Prietenul meu Vântură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. **Scăpĕrătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc Un exemplar 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gog Un exemplar 40 bani.
25. **Drama mamei.** Baladă de George Coșbuc Un exemplar 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson Un exemplar 12 bani.
27. **Veninil.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 40 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavi. Un exemplar 20 bani.
29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 60 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.
31. **Nusciu-Împĕrat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 24 bani.
32. **Dina-Împĕrătească și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc Un exemplăr 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 20 bani.
35. **Un idil la Roșeni.** Novelă de Bret Harte Un exemplar 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Meța Un exemplar 16 bani.
37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P Dulfu. Un exemplar 20 bani.
38. **Dina Mărgărelelor** Poveste în versuri de Ioan Meța. Un exemplar 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Meța. Un exemplar 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonia Ghizlanzoni. Un exemplar 24 bani.
41. **Posacul bun de înșelat.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Meța. Un exemplar 80 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 60 bani.
44. **Rusalin pĕcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoniu. Un exemplar 44 bani.
45. **Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 40 bani.
46. **Clara Milici.** Novelă de I. Turghenev. Tradusă din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 80 bani.
47. **O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 16 bani.
48. **Poesii poporale** »Cântece bĕtrânești«. Din culegerile lui I. Pop Reteganul. Un exemplar 20 ban.

esemplare, cu deosebire librarilor și peste dă rabatul cuvenit.

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de tot vânzătorilor, să

Se află de vânsare în librăria W. Krafft în Sibiiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeara a *Ardealului*, și cu deosebire *Munții-Apuseni*, patria lui Horia și Iancu, să cetească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Mureșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt facute în fel de călĕtorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descripție a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevĕr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Calderara & Bankmann,

fabrică de parfum și săpun de toiletă a curții ces. și reg.

recomandă ca specialități deosebite:

glicerină de lăcrămioare, viorele de pădure de Viena, oleiu de flori de tei, de floarea soarelui, glicerină de viorele, săpun de „Speick“ și săpun pentru scăldarea copiilor, plăci de săpun (foarte recomandabile pentru turiști și dnii oficeri) în **cea mai bună calitate.**

Se pot cumpĕra la depositorul:

Parfumeria Meltzer,

strada Cisnădiei (edificiul comandei de corp),

Gustav Meltzer,

fabrică de săpun în strada Gusteriței nr. 28

[143] 10—16 **în Sibiiu.**

Franzbranntwein-ul lui BRÁZAY

cel mai rĕspândit și mai neesceptionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 28.

Masagiu. Cel mai potrivit spirt pentru masagiu e Franzbranntwein-ul lui Brázay, cu care frecăm corpul, îndeplinind astfel masagiul. Aplicarea se face punênd 1—2 linguri de spirt într'o farfurie sau într'o ciașcă și frecând ușor cu mâna curată sau cu un flanel partea corpului, până-când spirtul s'a supt sub piele. Procedura aceasta o urmăm de 3 ori pe zi, și anume dimineața înainte de sculare, la ameazi și seara la culcare. O astfel de frecare să țină 15 minute. Franzbranntwein-ul înviorează corpul. 228 13—52

Feriți-vĕ de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apĕrare.

Se capĕtă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Luptele Românilor.

Articoli istorico-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzênd 16 excelente articoli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actuallitate

Preț redus la 60 bani.

Se află de vênzare la:

Librăria W. Krafft.

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o cetească și studieze

fiecare Român,

luptător pentru

dreptul național.

Se află de vênzare la:

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu

Studii Literare

de

Teodor Raica,

profesor de liceu.

Cuprinzênd:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepositiei „de.

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 1 cor. 50 bani.

Se poate procura dela

Librăria W. Krafft.

Portretul lui Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru **30 bani.**

„Tipografia“, soc. pe acțiuni

Intinde mâna norocului!

Mulți deja s'au făcut fericiți prin cumpĕrarea unui los dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria de clase reg. ung. privil., care acuși va începe de nou. Din

100.000 losuri se sortesc 50.000 cu câștiguri în bani.

Cel mai mare câștig în casul cel mai norocos

1,000.000 coroane.

1 premiu 600.000, 1 câștig à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90 000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 á 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15 000, 31 à 10.000, 67 á 5000, 3 à 3000, 432 à 2000, 763 à 1000, 1238 à 500, 90 à 300, 31.700 à 200, 3900 à 170, 4900 á 130, 50 á 100, 3900 á 80, 2900 á 40. În total

13,160.000 coroane, sau treisprĕzece milioane 160.000 coroane.

Călindarul norocului pe anul 1902.

Janner		Feber		Marz		Apr...		Mai		Juni		Juli		August		September		October		November		Dezember	
D	1	4'42	F	1	38274	F	1	19815	M	1	44373	M	1	48569	S	1	38250	M	1	51633	D	1	59560	S	1	83463	D	1	55184	F	1	17797	S	1	35362
M	2	36473	S	2	51384	S	2	40489	D	2	52329	F	2	53709	S	2	51381	M	2	58046	F	2	83332	M	2	89342	M	2	83536	S	2	38973	M	2	44347
D	3	49544							M	3	59576	F	3	62319	M	3	55186	M	3	55832	S	3	86052	D	3	48569	D	3	8560				D	3	51650
F	4	53718	S	3	56819	S	3	51635	D	4	48383	S	4	83468	D	4	62472	F	4	38354	M	4	53709	F	4	38250	M	4	58046	D	3	51633	M	4	59560
S	5	62452	M	4	64441	M	4	58050	F	5	86063	S	5	89345	D	5	83550	F	5	19815	M	5	44378	D	5	62819	S	5	51381	D	4	58046	D	5	83332
			D	5	83551	D	5	65835	S	6	55366	M	6	36462	D	6	8568	S	6	40489	D	6	52329	F	6	83468				M	5	65832	D	5	65832
S	6	38378	M	6	17349	M	6	83591				D	7	4042	F	7	38274	S	7	51635	M	7	59576	S	7	89345	M	6	83584	S	6	55186	M	6	83584
M	7	4058	D	7	38904	D	7	21622	S	7	44382	D	7	4042	F	7	38274	S	7	51635	M	7	59576	S	7	89345	M	7	62472	D	7	19815	S	7	35365
D	8	36475	F	8	51612	F	8	40497	M	8	52340	M	8	36473	S	8	51384	M	8	58050	D	8	83333	S	8	36462	D	8	83550	F	8	40489	S	8	44378
M	9	49711	S	9	58019	S	9	51636	D	9	59598	D	9	49544				D	9	65835	F	9	86063	M	9	49541	M	9	8568	S	8	51635	M	9	52329
D	10	53719							M	10	83430	F	10	53718	S	9	56319	M	10	58591	S	10	35366	D	10	4042	D	10	38274				D	10	59576
F	11	62459	S	10	64479	S	10	59503	D	11	86070	S	11	62452	D	10	64441	D	11	21622				M	11	44382	M	10	83591	S	10	58050	M	11	65339
S	12	83492	M	11	83562	M	11	65339							D	11	83551	F	12	40497	M	12	52340	D	12	49544	S	11	44382	M	11	65835	D	12	86063
			D	12	17752	D	12	85121	F	12	35371	S	12	83478	M	12	17349	S	12	56319	D	13	59598	S	12	56319	D	12	52340	M	12	83591	F	12	86063
S	13	8457	M	13	38913	M	13	32706	S	13	48076	M	13	4053	D	13	38904				S	14	62452	M	13	53718				D	13	59598	S	13	35366
M	14	37404	D	14	51620	D	14	44336	S	14	52503	D	14	36475	F	14	51612	S	14	59503	M	14	83430				M	13	53719	S	13	64441	M	14	44382
D	15	49715	F	15	58033	F	15	51643	M	15	60033	M	15	49711	S	15	58019	M	15	65839	D	15	86070	S	15	83478	D	14	53719	M	14	83551	D	14	40497
M	16	53720	S	16	64486	S	16	59504	D	16	83436	D	16	53719	S	16	64479	D	16	85121	F	16	35371	M	16	4053	D	15	83478	D	15	17849	F	15	51636
D	17	62461							M	17	89324	F	17	62459	M	17	83562	D	17	32706	S	17	48076	D	17	36475	D	16	35371	M	16	38904	S	15	59503
F	18	83494	S	17	83563	S	17	85263	D	18	35375	S	18	83492	D	18	17752	F	19	51643				M	18	44336	D	16	38904	S	16	59503	M	16	59598
S	19	8466	M	18	17760	M	18	85123	F	19	48087				M	19	38913	S	20	59504	M	19	60033	D	19	53719	S	17	48076	D	17	51612	S	17	65839	D	17	83430
			D	19	38940	D	19	35355	S	20	52551	M	20	37404	D	20	51620				S	20	38139	M	20	51356	D	19	64479	F	18	58019	M	18	85121	M	18	86070
S	20	38139	M	20	51630	M	20	44337							D	21	58033	S	21	83263	M	21	89324	S	20	38562	M	20	44336	F	19	51643	D	19	32706	D	19	35371
M	21	51356	D	21	58036	D	21	51649	S	21	60040	D	21	49715	F	21	58033	S	21	83263	M	21	89324	D	21	17752	D	20	44336	S	20	38562	M	20	44336	F	20	48076
D	22	55184	F	22	65816	F	22	59519	M	22	83439	M	22	53720	S	22	64486	M	22	85123	D	22	35375	S	22	8457	D	21	51643	S	21	52503	D	21	51643	S	21	52503
M	23	62466	S	28	17797	S	23	83320	D	23	89327	D	23	62461				D	23	35355	F	23	48087	M	23	37404	M	23	51620	S	22	59504	S	22	60033			
D	24	83536							M	24	35377	F	24	83494	S	24	52551	D	24	44337	S	24	52551	D	24	58033	S	23	88268	M	23	88436	D	23	88436			
F	25	8560	M	25	51633	M	25	35362	F	26	52581	S	25	8466	D	25	38940	F	25	51649	S	25	60040	M	25	53720	F	24	49715	D	24	58033	M	24	89324			
S	26	38250	D	26	58046	D	26	44347							M	26	51630	F	26	59519	M	26	83439	D	26	62461	S	25	85123	D	25	35355	M	25	35575	D	25	35575			
			M	27	65832	M	27	51650	S	27	60045	M	27	51356	D	27	58036	S	27	83320	D	27	89327	F	27	83494	S	26	62461	M	26	44337	D	26	44337	M	26	48087
S	27	51381	D	28	83584	D	28	59560				D	28	55184	F	28	65816	S	28	85123	M	28	35377	S	28	8466	M	27	17760	D	26	44337	F	27	51649	S	27	52551
M	28	55186							M	29	89342	M	29	62466	S	29	17797	M	29	35362	D	29	48559	S	29	38139	M	28	38940	D	28	59519	S	28	60040			
D	29	62472				F	29	83332	D	30	85877	S	30	38973				D	29	35362	M	30	44347	S	30	51356	D	29	51630	F	29	88320	S	29	88436			
M	30	83550				S	30	86052													F	30	51650				M	30	53036	S	30	89827	D	30	89827			
D	31	8568				S	31	35365													S	31	60045										M	31	85121			
																																	D	31	85877			

Wann habe ich Geburtstag?

Jeder versuche sein ***Glück*** mit der an seinem ***Geburtstage*** verzeichneten Nummer. In diesem Kalender ist an ***jedem Tage*** des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei ***umgehender*** Bestellung von uns bezogen werden kann, so dass Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vergriffen sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

ntreagă întreprinderea **stă sub controla statului.**

Prețul, conform planului, pentru **losurile orignale** la cl. I. costă:

pentru o optime (1/8) fl. —.75 sau cor. 1.50 pentru un pătrar (1/4) fl. 1.50 sau cor. 3.—

„ o jumĕtate (1/2) „ 3.— „ „ 6.— „ un los întreg (1/1) „ 6.— „ „ 12.—

și se vor trimite cu **rambursă,** ori pe lângă **anticiparea prețului.** Planuri oficiale gratis. Comandele pentru losuri originale sunt a se trimite până la

8 Noemvrie a. c. 333 4—8

direct la

Filiale:

Museumring 11.

Elisabethring 54.

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)

Budapesta, V., Bulevard-Vaț 4 a.

Multe și foarte mari câștiguri am plătit până acum stimatei noastre clientele și chiar în timp scurt peste 5 1/2 milioane de coroane.

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. ..... los ..... original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.

Prețul în cor. ..... îl veți încassa cu rambursă / urmează cu mandat postal. A se șterge ceea-ce nu e de lipsă.

Adresa exactă. .....

A apărut!

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de novele și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura dela

Librăria

W. Krafft.

Bine apreciată de întreagă presa noastră.

„Foaia Poporului“,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă poporală.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminecă, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte să poată abona această foaie

„Foaia Poporului“

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumĕtate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.